

Az a baj, hogy az emberi történetekkel mindig baj van. Abból mindig csak az az egy van, ami a sajátunk. Viszont abból nem tudunk idézetet kivenni egy partecédulára, kivéve esetleg ha költők vagy írók vagyunk.

Amikor Annával eljutottunk Dido búcsújához és annak is ehhez a speciális, Annie Lennox féle variációjához, már sok körön voltunk túl.

Sokáig Julival – persze Babbó miatt – Petrarcat olvastunk augusztusban.

És valahogy egyik sem volt anyu. Nem eléggé volt anyu vagy éppen anyu szöges ellentéte volt. A szöveg túl szép volt, túl mély, túl lapos, túl filozofikus...

Hányszor jutottunk oda, különösen az utolsó hónapban: nahát erre tudod mit mondana anyu. És Anna is, én is, élethűen és a másik számára teljesen beazonosíthatóan el tudtuk őt játszani. És Julival néha sírósan azon neveltünk, hogy mennyire felismerhetőek a gesztusai meg a mondatai, a reakciói mindannyiunk számára.

Ugyanakkor onnantól, hogy anyu hazajött 2019. márciusában 22 év után Izraelből, lassan-lassan mindannyiunk számára világos lett, hogy nem az a Mari, anyu jött vissza, aki 1997. májusában, Gitta halála után alig három hónappal elindult egy szál bőrönddel a világba. Aki akkor boldogan elbúcsúzott mindenkitől Ferihegyen, Julitól, Sándortól, a két lányától és az akkor nem egészen 4 éves Kristóftól, hátat fordított úgy integetett, vissza se nézett és csak abban lehetett reménykedni, hogy olyan burookban és sárkányfog veteményben született nonszalanszal fog a szó szerinti és nem szó szerinti aknamezőkön átbállagni, ahogy Gitta azt megjósolta kislány korában.

Egyedül maradt, mondjuk mi, akiket itthagyt, boldog volt Izraelben, mondogatta ő.

Szóval készültünk erre a mai napra. Muszáj volt. Az elmúlt másfél évben már kétség sem férhetett hozzá. A heti többszöri zarándoklatok először a Nyírőbe, aztán a Szeretetkórházba, összeszorított foggal, fogyó reménnyel és egyre többször a tehetetlenségtől kivörösödött szemmel. A rengeteg telefon, Julival a csetlésbotlásaink a villamos síneken, amikor már a sötét, téli hónapokban vittük Juli főztjét, ami még akkor nagyon ízlett anyunak.

Aztán a kényszerű lépés a Szeretetkórházba most februárban, amit Juli és Sándor megoldott anyunak és ahol rendíthetetlenül ápolták az utolsó pillanatig.

Juli figyelmeztetett minket a Didó történet buktatójára, a „bajra”, erre válaszoltam neki az első mondatommal egy méliben. Anyu sosem dobta volna el magától az életet. Anyu ragaszkodott az élethez és az élet őhozzá.

És akkor most elmondom, hogy miért választottuk mégis ezt a zenét: egy gyönyörű, már nem fiatal, karakteres nő énekel egy klasszikus művet 21. századi módon.

Erre azt mondtuk Annával: na ez anyunak tetszene. Mert anyu szerette a formabontó, karakteres, drámai hősöket és különösen hősnőket, akik fittyet hánynak – anyu hite szerint- a formaságokra. Amibe szerinte a klasszikus zenétől a banki ügyintézésen át a karácsonyi felolvasásig illetve visszafelé a fogorvosi vizittől a családi vacsorán át a telefonkagyló felemeléséig és egy enter megnyomásáig minden beletartozott.

Ennek a mai napnak a formalitása nem tetszene neki, ennyit tudunk.

De vajon tudjuk-e egy valóban öntudatos, vigasztalni tudó és a vigaszt elfogadó ember történeteit elmondani...

És mégis: azt remélem, hogy a lányai és az unokái ilyen emberek lettek. Arrafelé tartanak a maguk útján.

Ez talán valami logikátlan, kibicsaklott csoda lenne?

Nem, ez a történelem maga. A történelem megy, görög, zötykölődik, nem mindenkinek jut kényelmesebb ülés vagy szállás útközben. Élünk ezzel tovább. Magamnak mondom monomániásan leginkább, próbáljuk elfogadni, hogy mi talán már többféle lehetőségből választhattunk, választhatunk, anyu jóvoltából is.

Anyutól szinte semmit, ha igen, akkor is csak keserves, szomorú dolgokat hallottunk a gyerekkorból. Az elmúlt másfél évben Juli elmondta a többit.

Mert anyu a maga váratlan módján, az évtizedes hiányával együtt is, mégis összekovácsolt valamit. Megerősítette, indirekt módon, hogy fontos, hogy most ennyien itt vagyunk egymásnak.